

[Udenrigsministeren]

Det er da også disse hensyn, byrdefordelingen og en effektiv udnyttelse af bidragene, der var baggrunden for det såkaldte nordiske FN-projekt, som de nordiske lande i fællesskab lagde frem i FN sidste år. Projektet foreslår, at de nuværende, helt frivillige bidrag til de væsentligste FN-organisationer på bistandsområdet – og det er bl.a. UNDP, UNICEF, fødevarereprogrammet, IFAD og UNFPA – gøres mere forpligtende for donorlandene, sådan at der sker en mere retfærdig byrdefordeling mellem dem. Det nordiske projekt foreslår samtidig, at de nævnte organisationer får et fælles styrelsesråd frem for ét for hver organisation. Hver af organisationerne skal så i stedet have en effektiv bestyrelse af begrænset størrelse, der kan følge det daglige arbejde i organisationen.

Jeg må sige, at FN-projektet har fået en mildest talt kølig modtagelse. De andre donorlande ønsker ikke at give faste bidrag, de ønsker dermed ikke en ændret byrdefordeling, og ulandene ser tilsyneladende ikke noget behov for en effektivisering af organisationernes arbejde. Jeg synes, at denne reaktion, selv om den er foreløbig, er relevant også for vores hjemlige diskussion om multilateral og bilateral bistand. Hertil kommer hensynet til beskæftigelsen i Danmark. Ingen kan nægte, at der bliver skabt flere arbejdspladser i Danmark, når vi giver bilateral bistand, end når vi giver multilateral bistand. Det skyldes ganske enkelt, at en langt større del af de bilaterale midler bliver anvendt til indkøb i danske virksomheder. Det kan ikke være anderledes, uanset hvor store krumspring vi gør os for at få nogle flere ordrer i de multilaterale organisationer, og dér gør vi som bekendt en overordentlig stor indsats, men en bilateral indsats giver mere beskæftigelse i Danmark.

Når det er sagt, vil jeg understrege, at ulandsbistanden ikke skal være en erhvervsstøtteordning eller et beskæftigelsesprogram. Det er og bliver hensynet til udviklingslandenes behov, der er afgørende, men når nu den beskæftigelseseffekt, også for små og mellemstore virksomheder, er der – og den kan man ikke se bort fra – og når vi er i stand til at yde en bistand, der er af mindst lige så god kvalitet som den, der ydes andre steder fra, skal vi da ikke bare sætte kikkerten for det blinde øje og lade, som om der ikke er en beskæftigelsesvirkning. Også i et mere langsigtet dansk bistands-

politisk perspektiv er det vigtigt, at erhvervslivet og fagbevægelsen bliver inddraget aktivt i bistandssamarbejdet, for viljen til år efter år at yde en dansk ulandsbistand, der er mere end tre gange så stor som gennemsnittet i alle andre industrilande, skal måske ikke for tid og evighed tages som noget givet. Regeringen har så spillet ud med et konkret forslag, men man kan da komme med alle mulige andre modeller, som peger i samme retning, og som kan gennemføres, uden at man reducerer bidraget til FN-organisationer og andre, taget under ét. Det eneste, der er uacceptabelt for regeringen, er det, som der lægges op til fra flertallets side, efter hvad man har kunnet læse sig til i dag, nemlig at gøre status quo til et overordnet princip.

Hvor er det så, en øget bilateral andel skal anvendes? Jeg har allerede nævnt ønsket om mere aktivt at kunne forfølge de kvalitative krav til bistandssamarbejdet, og jeg har nævnt ønsket om i højere grad at kunne gå ind i en bilateral bistandspolitisk dialog. Vi er enige om, at vi skal etablere et programsamarbejde med ca. 20 lande, og dér har vi så i 1989 foreløbig valgt 12 lande, og i løbet af de kommende år skulle vi vælge de resterende 8-10 lande.

Programsamarbejdet er en meget forpligtende samarbejdsform, og vi må regne med over en 10-årig periode at skulle investere mellem 1 og 2 mia. kr. i hvert enkelt samarbejdsland. Der er ikke råd til mange fejlskøn, når vi skal vælge partnere, og det er forklaringen på, at udvælgelsen af nye samarbejdslande er gået langsommere, end vi oprindeligt havde forestillet os. Vi kan ikke forpligte os til et langsigtet og omfattende samarbejde med et land, der står midt i en helt uafklaret og konfliktfyldt politisk situation. Sådan er det, og det har man heldigvis også vist forståelse for i de diskussioner, vi har haft i Folketingets Udenrigsudvalg om denne sag. Derfor er jeg mildt sagt forbløffet over, at nogle nu pludselig påstår, at man trækker denne udvælgelsesproces i langdrag. Det har været diskuteret grundigt, og der har været bred forståelse for, at vi ikke bare kunne fare ud og vælge nogle, der måske lige havde haft et militærkup, så det er forbløffende at høre de angreb, der har været på udvælgelsesarbejdet.

Nu er situationen heldigvis den, at udviklingen mange steder i verden klart bevæger sig i